

Psichologų licencijavimo pasekmės psichologijos studentams

Panelinė diskusija

2017 gruodžio 16 d.

Klausimus galite užduoti bei reitinguoti:
sli.do kodas: # J071

Reglamentavimas vs. licencijavimas

Aiškinamasis raštas: 1. Įstatymo projekto rengimą paskatinusios priežastys, parengto projekto tikslai ir uždaviniai:

<...> Siekiant užtikrinti psichologinių paslaugų kokybę, būtina **reglamentuoti** psichologų praktinę veiklą įstatymu ir ją **licencijuoti**.

<...> Psichologų praktinės veiklos įstatymo projektu siekiama, kad visos svarbios psichologų veiklos sritys – edukacinė ir mokyklų psichologija, sveikatos ir klinikinė psichologija, darbo ir organizacijų psichologija ir **bendruomenės psichologija** – būtų reglamentuotos remiantis vienodais principais ir kriterijais. Įstatymas užtikrintų ilgalaikius visuomenės interesus gauti kokybiškas psichologo paslaugas, reglamentuojant psichologų rengimą, podiplominę prižiūrimą praktinę veiklą, licencijavimą, kvalifikacijos kėlimą.

Kokiais faktais grindžiamas įstatymo poreikis?

Aiškinamasis raštas: 1. Įstatymo projekto rengimą paskatinusios priežastys, parengto projekto tikslai ir uždaviniai:

Didžiojoje dalyje Europos Sąjungos valstybių psichologo paslaugų kokybė yra užtikrinama įstatymais. Europoje psichologo profesija yra reglamentuojama remiantis Europos psichologų asociacijų federacijos (EFPA) 2010 m. patvirtintu Europos psichologo profesiniu standartu (**EuroPsy**). <...> Teikiamas įstatymo projektas parengtas remiantis EuroPsy reikalavimais ir Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerijos 2015 m. patvirtintu psichologijos studijų krypties aprašu, suderintu su EuroPsy.

Lietuvoje nuolat rengiamos ir adaptuojamos naujausios psichologų darbo priemonės: testai ir kitos metodikos, taip pat rengiami nauji psichologinės pagalbos būdai ir metodai. **Pastovus psichologų kvalifikacijos kėlimas užtikrintų naujausių mokslškai pagrįstų psichologinio įvertinimo ir psichologinės pagalbos metodų naudojimą praktikoje.** Šiuo metu kvalifikacijos tobulinimo reikalavimų psichologo praktinei veiklai nėra, nors dirbant su pažeidžiamomis visuomenės grupėmis, nepilnamečiais, jų šeimomis būtina aukšta psichologų kvalifikacija.

Ar įstatymas panaikins „Šarlatanizmą“

XIIP-685(2): 2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos:

2.2. **Psichologas – asmuo**, šio įstatymo nustatyta tvarka **įgijęs psichologo kvalifikaciją**.

XIIP-685(2): 3 straipsnis. Psichologo kvalifikacijos įgijimas:

3.2. Psichologo kvalifikacija įgyjama baigus universitetines psichologijos studijų krypties psichologijos bakalauro ir psichologijos magistro studijas arba vientisąsias universitetines psichologijos krypties studijas, arba Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka pripažįstant kaip lygiavertį užsienyje ar Lietuvoje įgytą išsilavinimą

XIIP-685(2): 2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos:

2.5. **Psichologo praktinė veikla** – šio įstatymo ir kitų teisės aktų reglamentuojama, galiojančią psichologo praktinės veiklos licenciją turinčio psichologo profesinė veikla pagal įgytą kvalifikaciją ir kompetenciją, **apimanti psichologinį įvertinimą ir testavimą, psichologinę ekspertizę, psichologinį konsultavimą, psichoterapinių metodų ir psichologinės intervencijos taikymą, psichologo šviečiamąją ir prevencinę veiklą**.

Kiek kainuos "buvimas licencijuotu psichologu"?

Aiškinamasis raštas: 4. Kokios siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama:

<...> Psichologo praktinės veiklos sąlygose numatyta, kad kiekvienas Lietuvos Respublikoje praktinę veiklą vykdančio psichologas privalo būti Lietuvos psichologų sąjungos nariu, mokėti nario mokestį ir laikytis profesinės etikos kodekso <...>

Aiškinamasis raštas: 12. Kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks įstatymui įgyvendinti, ar bus galima sutaupyti (pateikiami prognozuojami rodikliai einamaisiais ir artimiausiais 3 biudžetiniais metais):

Numatoma, kad įgyvendinant įstatymą, valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų neprireiks. Licencijavimą vykdys Lietuvos psichologų sąjunga. Už licencijos išdavimą, licencijos duomenų tikslinimą ar dublikato išdavimą bus imamas nustatyto dydžio mokestis, mokamas Lietuvos psichologų sąjungai.

Kiek kainuos "tapimas licencijuotu psichologu"?

XIIP-685(2): 4 straipsnis. Reikalavimai psichologo praktinės veiklos licencijai gauti

4.1. PPPV atliekama įgijus psichologo kvalifikaciją ir teikiant ne mažesnės kaip 1 500 valandų trukmės psichologo praktinės veiklos paslaugas tam tikroje psichologų profesinės veiklos srityje. PPPV tam tikroje psichologų profesinės veiklos srityje metu turi būti atlikta ne mažiau kaip 50 valandų trukmės individualių psichologo praktinės veiklos licencijos siekiančio psichologo konsultacijų su psichologu supervizoriumi arba ne mažiau kaip 100 valandų trukmės tokių konsultacijų dirbant grupėje<...>

4.2. Atlikus PPPV, Sąjungos nustatyta tvarka išduodamas tai patvirtinantis pažymėjimas.

4.3. PPPV metu psichologas turi visas teises ir pareigas kaip psichologo praktinės veiklos licenciją turintys psichologai, taip pat **privalo atlikti mažiausiai vienos valandos per savaitę** trukmės konsultacijas su psichologu supervizoriumi.

4.4. Psichologas, norėdamas gauti psichologo praktinės veiklos licenciją, PPPV tam tikroje psichologų profesinės veiklos srityje turi atlikti per dvejus metus. Per šį laiką neatlikus PPPV, šio straipsnio 1 dalyje nurodytos prižiūros praktinės veiklos valandos skaičiuojamos iš naujo.

Psichologai supervizoriai - kas jie?

XIIP-685(2):5 straipsnis. Psichologas supervizorius

5.1. Prižiūrima psichologo praktinė veikla tam tikroje psichologų profesinės veiklos srityje atliekama prižiūrint tos psichologų profesinės veiklos srities psichologui supervizoriui, įrašytam į psichologų supervizorių sąrašą.

5.2. Psichologas gali būti įrašytas į psichologų supervizorių sąrašą, jeigu jis:

5.2.1. turi galiojančią psichologo praktinės veiklos licenciją;

5.2.2. turi ne mažesnę kaip **penkių metų praktinio darbo stažą psichologų profesinės veiklos srityje;**

5.2.3. išklausė Sąjungos organizuojamus kursus;

5.2.4. pateikia prašymą įrašyti į psichologų supervizorių sąrašą;

XIIP-685(2): 2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos:

2.5. **Psichologo praktinė veikla** – šio įstatymo ir kitų teisės aktų reglamentuojama, galiojančią psichologo praktinės veiklos licenciją turinčio psichologo profesinė veikla pagal įgytą kvalifikaciją ir kompetenciją, **apimanti psichologinį įvertinimą ir testavimą, psichologinę ekspertizę, psichologinį konsultavimą, psichoterapinių metodų ir psichologinės intervencijos taikymą, psichologo šviečiamąją ir prevencinę veiklą.**

Etikos komiteto galia (ne)ribota?

XIIP-685(2): 8 straipsnis. Licencijos galiojimo sustabdymas ir sustabdymo panaikinimas

8.1.5. kai Sąjungos Etikos komitetas pateikia Licencijavimo komisijai išvadą, kad licencijos turėtojas pažeidė Psichologų profesinės etikos kodekso nuostatas, ir siūlymą sustabdyti licencijos galiojimą;

8.2. <...> Apie priimtą sprendimą sustabdyti licencijos galiojimą Licencijavimo komisija **per 3 darbo dienas** nuo sprendimo priėmimo dienos raštu praneša licencijos turėtojui ir psichologines paslaugas teikiančio juridinio asmens, su kuriuo licencijos turėtojas yra susijęs darbo santykiais, vadovui arba jo įgaliotam atstovui <...>

8.3. Licencijos galiojimo sustabdymo terminas negali būti ilgesnis kaip vieni metai <...>

8.5. Sustabdžius licencijos galiojimą, licencijos turėtojas negali verstis psichologo praktine veikla.

Kokios yra ribotos finansinės atsakomybės pasekmės?

XIIP-685(2): 11 straipsnis. Sąjunga

11.1. Sąjunga yra ribotos civilinės atsakomybės viešasis juridinis asmuo, įgyvendinantis psichologų savivaldą. Sąjungos, kaip juridinio asmens, teisinė forma yra asociacija.

Demokratija, ar LPS valdybos autokratija?

Aiškinamasis raštas: 13. Įstatymo projekto rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados:

Įstatymo projektas derintas su Lietuvos psichologų sąjunga, kuri projektą pristatė kitoms psichologų organizacijoms bei psichologų studijas vykdančioms institucijoms buvo atsižvelgta į jų išsakytas pastabas <...>

LPS posėdis 2017-12-01, doc. dr. Alfredo Laurinavičiaus pasisakymas (kalba netaisyta):

Mes čia susirinkome teikti įstatymo pataisas, LPS'o, nuo LPS'o, dėl pataisų įstatymo konkrečiam punktui, tam kad geriau būtų atspindėti štai kiti trys punktai kurių mes siekiame, t. y. prižiūrimos praktikos, kvalifikacijos kėlimo ir profesinės etikos. Aš kaip valdybos narys, galiu pasakyti, kad LPS'ui yra svarbus principas, reiškia ir mes esame tie, kurie, mes nenorėjome, kad mums įstatymas būtų užkrautas, bet tų keturių metų, reiškia, tampymasis, per visas institucijas nusimetė reiškia vyriausybė ant mūsų, ir bet koku atveju šiuo atveju mūsų šitas susitikimas yra konkrečių jūsų kaip buvo parašyta skelbime pasiūlymų įstatymo projekto punktams koregavimas, **bet jie bus priimti visgi tik tuo atveju, jeigu jie atitinka mūsų, kaip Lietuvos psichologų sąjungos, eeee, misiją ir viziją**

Demokratija, ar LPS valdybos autokratija?

XIIP-685(2): 14 straipsnis. Visuotinis susirinkimas

14.2. Visuotinis susirinkimas turi teisę:

- ➊ priimti ir keisti Sąjungos įstatus;
- ➋ priimti ir keisti Psichologų profesinės etikos kodeksą;
- ➌ nustatyti Sąjungos nario mokesčio dydį;
- ➍ rinkti Sąjungos valdybą;
- ➎ rinkti ir atleisti Sąjungos vadovą – Sąjungos prezidentą,
- ➏ nustatyti sąnaudomis pagrįstą psichologų praktinės veiklos licencijų išdavimo mokestį;
- ➐ rinkti Etikos komitetą;
- ➑ tvirtinti metinius finansinių ataskaitų rinkinius.

14.4. Visuotinis susirinkimas yra teisėtas, kai jame dalyvauja daugiau kaip pusė visų Sąjungos narių.
<...> Sprendimai priimami visuotiniame susirinkime dalyvaujančių Sąjungos narių balsų dauguma.

14.5. Jeigu visuotiniame susirinkime nėra kvorumo, Sąjungos įstatų nustatyta tvarka per 30 dienų turi būti sušauktas pakartotinis visuotinis susirinkimas. Šis susirinkimas turi teisę priimti sprendimus neįvykusio visuotinio susirinkimo darbotvarkės klausimais, nesvarbu, kiek pakartotiniame susirinkime dalyvavo Sąjungos narių.

(Kvorumas = reikalaujamas skaičius. Šiuo atveju 50% visų LPS narių)

Įstatymo projektas teisėkūros vingiuose

Gruodžio mėn. jau kelis kartus įstatymo projektas turėjo būti pateiktas Seimui, tačiau pateikimas vis būdavo pašalintas iš Seimo dienotvarkės.

Šaltiniai bei daugiau informacijos:

- ① Aiškinamasis raštas dėl Psichologų praktinės veiklos įstatymo projekto
- ② Psichologų praktinės veiklos įstatymo projektas XIIIIP-685(2)
- ③ Lithuanian-Economy.net
- ④ IPG tinklapis
- ⑤ Psichologų memorandumas 2010